

Студијски програм: ОСС ЕР
Назив предмета: ЕЛЕКТРИЧНЕ МАШИНЕ 3
Наставник/наставници: Милан М. Добричић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета је да студенти стекну неопходна знања из области: синхроних генератора синхроних мотора: принцип рада, фазорски дијаграм карактеристике, Мордејеве криве, пуштање у рад,</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент стиче потребна знања о генераторима и моторима синхроног типа при чему ће моћи да изврши основни електрични прорачун синхроних генератора и одреди све битне параметре радног режима: напоне, струје, активну и реактивну снагу под оптерећењем као и да одреди основне параметре синхроних мотора (брзину и развијени моменат).</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Синхроне машине: Увод (конструкција, облици ротора, принцип рада, генератор, мотор, компензатор), Индуквана ЕМС (проводник, навојак, тетивни навојни сачинилац, појасни навојни сачинилац, навојна секција, пар полова, фазна и линијска ЕМС, виши хармоници ЕМС), магнетна поља (МПС фазе, обртна МПС, коефицијенти свођења, магнетна реакција индукта), фазорски дијаграми (дијаграми напона и струја турбо и хидрогенератора, Блондеов дијаграм, модификован Блондеов дијаграм), карактеристике (к- ка празног хода, к- ка кратког споја, однос кратког споја, к-ка реактивног оптерећења, спољна к-ка, к-ка регулације, губици снаге, Мордејеве криве), промена напона синхроног генератора са оптерећењем (конструкцијом Потјеовог дијаграма, конструкцијом Шведског дијаграма, конструкцијом Америчког дијаграма), услови за паралелни рад, активна и реактивна снага (угаоне к-ке, статичка стабилност, упрошћен кружни дијаграм електричних сила, прелазни процеси (теорема о одржању флукса, субтранзијентни, транзијентни и устаљени период – реактансе, временске константе, еквивалентна шема, анализички облк струје кратког споја), побудни системи (врста, систем са једносмерном и наизменичном будилицом, статички побудни системи, безконтактни побудни системи), синхрони мотори (принцип рада, фазорски дијаграм, пуштање у рад, радне к-ке).</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Рачунске вежбе прате теоријску наставу. Биће коришћени симулациони програми, анимације и ви део записи.</p> <p>У лабораторији ће бити изведена вежба синхронизација синхроног генератора са мрежом. Планиран је најмање једна посета хидроелектрани и термоелектрани.</p>
<p>Литература</p> <p>[1.] Б. Митраковић, Синхроне машине, Научна књига, Београд, 1983. [2.] Ј. М. Живанић, Д. Белошевац, М. Добричић, Збирка задатака из синхроних машина, ТФ, Чачак, 2007. [3.] Припремљена предавања из области специјалних мотора постављена су на мудл курсу предмета</p>

Број часова активне наставе: 4	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставe Предавања, рачунске и лабораторијске вежбе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	25
Практична настава	10	Усмени испит	25
Колоквијум-и	20		
Домаћи задаци	10		